

رشته گفتار درمانی یکی از زیر مجموعه‌های علوم توانبخشی است و هدف آن یاری رساندن به افرادی است که دچار اختلالات گفتاری و زبانی هستند که این کمک شامل موارد زیر می‌شود:

کمک به افرادی که اختلالات تلفظی دارند، بیمارانی که اختلال در صوت دارند، بیمارانی که دچار آسیب‌های مغزی شده‌اند (قدرت سخن گفتن نداشته یا بی‌ربط سخن می‌گویند)، یاری کردن ناشنویان برای برقراری ارتباط کلامی، کمک به طیف گسترده‌ای از عقب‌ماندگان ذهنی برای برقراری ارتباط کلامی، توصیه و مشاوره به افراد جامعه.

متخصصان گفتار درمانی در وهله اول آسیب‌هایی را که توسط عامل ژنتیکی یا اکتسابی به گفتار و زبان وارد شده تشخیص می‌دهند و در وهله دوم به ارزیابی میزان آسیب‌دیدگی و علت آن می‌پردازند و سپس مرحله درمان را شروع می‌کنند. برای مثال امکان دارد که به علت سکته مغزی، تصادف یا اصابت ترکش، اختلالی در حوزه زبان فرد ایجاد شود که این اختلال می‌تواند به صورت بی‌ربط صحبت کردن یا ناتوانی در سخن گفتن بروز کند.

یا اینکه امکان دارد مشکل در حوزه گفتار باشد؛ یعنی در تولید گفتار و یا روانی گفتار اختلالی به وجود بیاید. برای مثال کودکی که صدای "ر" را "ل" تلفظ می‌کند دارای اختلال در تولید گفتار است و همچنین فردی که در طول یک دقیقه به جای ۴ جمله (به طور متوسط) یک جمله را گفته و یا برعکس ۱۰ جمله را بیان می‌کند، دچار اختلال در روانی گفتار است و بالاخره امکان دارد تارهای صوتی به دلایل مختلف آسیب ببینند که موجب خراب شدن کیفیت صوت می‌شود.

در تمام موارد فوق یک گفتار درمان سعی می‌کند که به شیوه‌های غیرپزشکی و بدون استفاده از دارو، آسیب ایجاد شده را درمان کند اما طول درمان و نحوه درمان متفاوت خواهد بود؛ یعنی آسیب‌های حوزه زبان چون به سیستم عصب مرکزی در مغز برمی‌گردد، طولانی‌تر و دشوارتر است اما درمان اختلاف حوزه گفتار آسان‌تر و سریع‌تر می‌باشد.

توانایی‌های لازم در رشته گفتار درمانی:

صبور بودن مهمترین ویژگی لازم برای یک گفتار درمانگر است. چرا که بعضی از بیماران به کندی پیشرفت می‌کنند. همچنین متخصص رشته گفتار درمانی باید انعطاف‌پذیر باشد. برای این که در این کار تنوع مراجعه‌کنندگان بسیار زیاد است؛ یعنی مراجعین می‌توانند یک بچه ۲ ساله تا یک فرد ۹۰ ساله باشند که بدون شک هریک روحیات و ویژگی‌های خاص خود را دارند .

دانشجوی موفق رشته گفتار درمانی کسی است که به زبان انگلیسی و دانش کامپیوتر مسلط باشد. همین‌طور بهتر است با لهجه‌های مختلف آشنایی داشته باشد چون ممکن است ناشنوایی به او مراجعه کند که در یک محیط ترک یا گُرد زبان زندگی کرده است.

موقعیت شغلی رشته گفتار درمانی در ایران:

یک گفتار درمانگر می‌تواند به قاریان قرآن، مداحان، خواننده‌ها، گویندگان صدا و سیما، دوبلورها و در کل افرادی که از صوت خود به صورت حرفه‌ای استفاده می‌کنند، آموزش دهد که چگونه سخن بگویند یا از صوت خود استفاده کنند تا مشکلی برایشان به وجود نیاید. این رشته برای جوانان کنجکاو که به دنبال کشف ناشناخته‌ها می‌باشند و می‌خواهند در زمینه تحصیلی‌شان حرف اول را بزنند، رشته بکری است و زمینه‌های ناشناخته زیادی دارد. یک گفتار درمانگر می‌تواند در درمانگاه‌ها و مراکز بهداشت، مراکز ویژه توانبخشی و مراکز آموزش و پرورش استثنایی فعالیت بکند چون قسمت عمده کار در ارتباط با ناشنواها و کم‌شنواها است.

درس‌های رشته گفتار درمانی در طول تحصیل:

دروس پایه و اصلی رشته گفتار درمانی:

فیزیک صوت، آناتومی و فیزیولوژی عمومی، آناتومی و فیزیولوژی مکانیزم گفتار، آناتومی و فیزیولوژی اعصاب و رابطه با گفتار، روانشناسی کودک و نوجوان، روانپزشکی کودک و نوجوان، روانشناسی یادگیری، رشد روانی حرکتی، عقب‌ماندگی ذهنی، بازی درمانی، سنجش شنوایی، مبانی شنوایی سنجی، زبان تخصصی، کمک‌های اولیه، زبان‌شناسی، آواشناسی، روانشناسی زبان، اصول و متون مشاوره، اصطلاحات پزشکی، روش تحقیق، ژنتیک پزشکی، بافت‌شناسی و آسیب‌شناسی، بیماری‌های گوش و حلق و بینی، کاربرد جراحی در گفتار درمانی، بیماری‌های اعصاب در رابطه با گفتار، ارتودنسی در رابطه با گفتار، اصول توانبخشی.

دروس تخصصی رشته گفتار درمانی:

میانی گفتار درمانی، رشد طبیعی گفتار و زبان، بیماری‌شناسی تأخیر رشد گفتار و زبان، بیماری‌شناسی اختلال در تولید گفتار، مدیریت در گفتار درمانی، بیماری‌شناسی اختلال در صوت، بیماری‌شناسی اختلال در تشدید، بیماری‌شناسی اختلال در خواندن، ارزیابی و تشخیص افتراقی در بیماری‌شناسی گفتار و زبان، پروژه و پژوهش، کارآموزی بالینی